

zástupu, mezi nimi i obžalovaní, byli opatřeni zbraní. Názor pak, z něhož zmateční stížnost vychází, dlužno označiti jako právně mylný. Úmyslem odporu ve smyslu §u 68 tr. zák. může býti dle doslovu tohoto zákonného ustanovení také, by bylo něco vynuceno, ba dokonce, by jen jakýmkoli způsobem rušen byl veřejný klid. V tomto případě nemusí, v onom případě pak namnoze ani nemůže násilný odpor směřovati proti nějakému aktivnímu vystoupení neb opatření vrchnosti, které na ní naopak kladením násilného odporu teprve má býti vynuceno. Tomu bylo tak i v tomto případě, v němž dle rozsudkového zjištění, shora již zmíněného, na okresním hejtmanu dle úmyslu srocených zástupů násilím propuštění zatčených teprve vynuceno býti mělo a také skutečně vynuceno bylo. Odpovídá tudíž skutkové podstatě zločinu dle §u 68 tr. zák. i taková činnost, která směřuje k tomu, by násilím překonán byl odpor, se strany vrchnosti, proti níž útok čelí, teprve očekávaný neb i jen předvídaný. Správně podřadil tudíž nalézací soud jednání obžalovaných skutkové podstatě zločinu pozdvižení ve smyslu §u 68 (69) tr. zák. a zmateční stížnost jest v tomto směru bezpodstatnou. Pokud pak se týče trestné kvalifikace jednoho z obžalovaných, jemuž byl uložen trest dle první sazby §u 72 tr. zák., uvádí se v rozhodovacích důvodech rozsudku nalézacího soudu nejen, jak sama stížnost připomíná, při odůvodňování výměry trestu jako okolnost stěžovateli přitěžující, že byl pobuřovatelem ostatních spoluobviněných, nýbrž zjišťuje se o něm mimo to při odůvodňování výroku o vině, že vyhubováním vyhlášky, by se občané ozbrojili a se zbraní táhli do města, že nadešla vhodná doba k desazení jejich požadavků, celou vesnici pobouřil a tak nejvíce se přičinil o to, by lid z vesnice celkový účel srocení posílil a podporoval, čímž naznačeno je zcela jasně, že nalézací soud spatřuje ve stěžovateli pobuřovatele ve smyslu první věty §u 72 tr. zák. Dovolávajíc se číselně důvodu zmatečnosti dle §u 281 čís. 10 tr. ř., stížnost namítá, že pouhé vyhubování není pobuřováním ve smyslu dotyčných zákonných ustanovení, jímž prý míněno jest vykonávání jistého psychického vlivu na rozhodnutí třetích osob. Zákon nepodává v žádném z oněch ustanovení, v nichž stanoví zvláštní tresty pro pobuřovatele a vůdce, definice tohoto pojmu, není však důvodu k domněnce, jakoby tato forma trestní viny, mající arcif v zápětí zvýšenou trestnost, vyžadovala jiný ráz či snad větší intenzitu působení na vůli a rozhodnutí jiných, než které předpokládá pojem návodu ve smyslu §u 5 tr. zák. Že ale vylíčené jednání stěžovatelovo odpovídá pojmu návodu, je nepochybně, neboť jím stěžovatel zločin, o který se v tomto případě jedná, jak zjišťuje rozsudek, nastrojil a dal k němu úmyslně podniknout, a nalézací soud vyměřil mu tudíž trest správně dle první sazby §u 72 tr. zák.

Čís. 452.

Vlakvedoucí může dáti znamení k odjezdu vlaku pouze se svolením službu konajícího úředníka a jemu následujícími souhlasnými znameními všech průvodčích vlaku.

(Rozh. ze dne 23. května 1921, Kr I 819/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 5. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce věcné (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) popírá stížnost objektivní skutkovou povahu i subjektivní zavinění obžalovaného při nastalém smrtelném úrazu Rosalie V-ové. Dovozuje, že obžalovaný se zachoval dle návodu pro službu vlakovou čís. XX, dav znamení k odjezdu vlaku ze stanice S. teprve, když přijal od aspiranta Ch—a vzkaz úředníka, konajícího dopravní službu, že vlak může odjet ze stanice. Sdělení Ch—ovo pokládal prý za povolení k odjezdu tím spíše, že dopravní úředník odjezd vlaku dodatečně schválil, nedav znamení zastavovacího. Poněvadž vlak stál v nádraží již 3 minuty místo jedné, vše bylo k odjezdu připraveno, nikdo nenastupoval, je prý pravděpodobno, že také průvodčí neb aspoň některý z nich dali zdvižením ruky znamení k odjezdu (signál »hotovo«).

Za těchto okolností nemohl prý obžalovaný vědět, ba ani tušit, že by tím, že dal znamení k odjezdu, mohlo vzejítí poranění V—ové, kterou neviděl nastupovati a o níž nemohl předvídati, že nastoupivši do vlaku, zase vystoupí a bude chtítí přestoupiti do jiného vozu a to v době, když již se vlak dal do pohybu. Naopak byl přesvědčen, že u vlaku je vše v pořádku a nedalo se myslit, že po třiminutové zastávce bude ještě někdo nastupovati. Avšak při tomto provedení nedbá zmateční stížnost zjištění prvního soudu, nahrazujíc je libovolnými tvrzeními v rozsudku neobsaženými. První soud nezjistil, že obžalovaný dostal rozkaz od úředníka konajícího službu, že může odjet ze stanice, nýbrž naopak zjistil z výpovědi celé řady svědků, že nevyčkal předepsaného svolení úředníka dopravního a dal předčasně znamení k odjezdu. Rovněž tak jest zjištěno, že obžalovaný neměl svolení k odjezdu všech průvodčích vlaku, jak předpisuje dopravní instrukce, nýbrž pouze od posledního z nich, kdežto 3 ostatní svolení k odjezdu nedali, nejsouce se svou prací hotovi; k opačnému tvrzení stěžovatelovu nelze tedy přihlížeti. Dle čís. 120 předpisů o dopravní službě (XIX) smí dáti vlakvedoucí znamení k odjezdu vlaku pouze se svolením službu konajícího úředníka. Toto svolení dává úředník zpravidla osobně, výjimkou i znamením, zavoláním a t. d. Teprve na základě tohoto svolení dávají svolení k odjezdu ostatní průvodčí vlaku, kteří na zapísknutí vlakvedoucího postupně od konce vlaku dávají znamení buď zvednutím ruky (ve dne) nebo svítilnou (v noci), že jsou se svou prací hotovi a že vlak může odjet. Ani toho ani onoho svolení obžalovaný nedostal. Neomlouvá ho, že úředník, službu konající, proti předčasnému návěští odjezdu neprotestoval, což ostatně není zjištěno; bylať povinnost obžalovaného, by za všech okolností vyčkal předepsaného svolení a zachoval se dle služebních předpisů. Poněvadž dotyčné předpisy dopravní jsou dány k ochraně života a tělesné bezpečnosti a obžalovaný jako průvodčí vlaku je musil znáti, mohl také předvídati, že, nebude-li jich dbáti, snadno může vyvolati nebezpečnosti, jemuž právě šetření těchto předpisů má zabrániti. Nemůže se proto omlouvatí tím, že V-ovou neviděl a že byl přesvědčen, že je vše v pořádku. Nejen při normální obezřelosti,

nýbrž hlavně právě na základě služebních předpisů -- měl obžalovaný možnost, předvídati nebezpečství, které může vzejíti, dá-li k odjezdu vlaku znamení svémocně, nevyčkav předepsaného souhlasu úředníka, službu konajícího a všech průvodčích. Svým jednáním neosvědčil potřebné opatrnosti, a musí za to zodpovídati dle §§ 335 a 337 tr. zák. Zmateční stížnost popírá konečně také příčinnou spojitost mezi jednáním obžalovaného a smrtelným úrazem Rosálie V-ové. Dovojuje, poukazujíc na výpovědi svědků, že V-ová vstoupila do vlaku dříve, než se dal do pohybu, tedy patrně i dříve, než obžalovaný dal znamení k odjezdu, že však pak a s i sestoupila dolů buď pro koš, nebo by přestoupila do jiného vozu, a že tak vlastní neopatrností zavinila úraz, poněvaž po daném znamení k odjezdu jest cestujícím zakázáno z vlaku slézati a znovu do něho vstupovati. Avšak stížnost i zde vychází z libovolného skutkového předpokladu, v rozsudku nezjištěného. Soud zjistil, že V-ová právě v okamžiku, kdy dal obžalovaný znamení k odjezdu, nastupovala a když se dal vlak do pohybu, seděla na dolejší stupátku, z něhož spadla na zem a dostala se pod kola, vlaku, která jí uřízla obě nohy po kotníky. Soud zjistil, že V-ová nemohla řádně se zavazadly nastoupiti proto, že vlak se dal do pohybu předčasně, dříve než mohla nastoupiti. Dle těchto zjištění nelze přičítati V-ové ani spoluvinu na úraze, která by ovšem nevyklučovala trestní zodpovědnosti obžalovaného, neboť neopatrnost poškozeného pachatele neomlouvá. Příčinná spojitost mezi jednáním obžalovaného a smrtelným úrazem V-ové spočívá v tom, že by k úrazu vůbec bylo nedošlo, kdyby se byl obžalovaný zachoval dle své povinnosti a nedal svémocně podnět k odjezdu vlaku.

Čís. 453.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Postoupení bytu s nábytkem za přemrštěnou cenu zakládá sice skutkovou podstatu přímého předražování, nikoliv však nezbytně též přečinu pletich.

Byt a užívací právo k němu nejsou předměty potřeby ve smyslu lichevního zákona.

(Rozh. ze dne 23. května 1921, Kr I 845/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 23. září 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem pouštění se do pletich dle § 11, čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a přečinem předražování dle § 7 čís. 3 téhož zákona, pokud směřovala proti odsuzujícímu výroku pro přečin přímého předražování, vyhověl jí však co do odsouzení obžalované pro přečin pouštění se do pletich, rozsudek v tomto směru zrušil a obžalovanou z obžaloby pro trestný čin sprostil.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti výroku, odsuzujícímu obžalovanou pro přečin pletich dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb